

en

't Tredblad

VOORJAAR 2020

JAARVERSLAGEN

IVN OLDENZAAL-LOSSER e.o.

2019

Activiteiten 2020

19 januari	Scharrelkids Doedag winter
22 januari	Workshop tuinvogels
11 t/m 18 maart	Natuurfotografie beginners 1
25 maart t/m 27 mei	Groencursus
5 april	Hulsbeekdag
13 april	Vroege vogelexcursie
15 april	Workshop wilde bijen (19.30-22.00 uur)
9 mei	Workshop "WATERBEESTJES" (10.00-12.00 uur)
19 mei	Kruidenexcursie
17 mei	Scharrelkids Doedag lente
26 mei	Excursie Elfterheurne (Orchideeën) (19.00 uur)
3 juni	Lezing "De eetbare diervriendelijke tuin" Simone Pots
14 juni	Slootjesdagen "WATERSPEKTAKEL"
1 juli	Excursie Bijzondere wilde planten (19.30 uur)
23 augustus	Scharrelkids Doedag zomer
20 september	Groene zondag
30 sept t/m 7 okt	Workshop natuurfotografie
30 sept t/m 10 okt	Paddenstoelencursus
4 oktober	Paddenstoelen in het arboretum
11 oktober	Paddenstoelen excursie Hulsbeek
18 oktober	Scharrelkids Doedag herfst
21 oktober	Workshop Uilen van Twente, Kevin Collins
24 oktober	Nacht-van-de-Nacht
18 nov	Lezing het Twentse landschap

Beleef de natuur!

IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat doen we met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes.

Wat wij doen:

In je eigen tuin, op je balkon, in de buurt en onderweg, IVN laat jong en oud overal de natuur beleven. Binnen onze vier thema's (natuur & gezondheid, kind & natuur, natuur in de buurt en natuur & recreatie) brengen wij voor iedereen de natuur dichterbij.

Samen met onze vrijwilligers laten wij jong en oud beleven hoe leuk, leerzaam, gezond én belangrijk natuur is. Zelf leren en doen staan daarbij altijd centraal. Wij willen voor iedereen de natuur dichterbij brengen. Ook voor wie het niet vanzelfsprekend is, zoals ouderen, chronisch zieken en kinderen.

IVN Oldenzaal-Losser e.o. heeft zo'n 138 leden die actief zijn in de werkgroepen.

De leden weten zich gesteund door ruim 55 donateurs, die het werk van onze afdeling financieel mogelijk maken.

Vindt u de natuur in en buiten Oldenzaal/Losser ook belangrijk en wilt u ook meer beleven van het wonderschone Twentse Landschap?

Word dan lid !

Leden zijn actief binnen de vereniging. Ze betalen een jaarlijkse contributie van minimaal € 22,00.

Huisgenootleden zijn huisgenoten van leden en kunnen zich apart als lid aanmelden voor € 6,00.

Voordelen op een rij:

- 4x per jaar het tijdschrift Mens en Natuur
- Met korting deelnemen aan activiteiten
- 10% korting in de landelijke webwinkel

Donateurs ondersteunen onze vereniging en betalen minimaal € 10,00 per jaar.

Donateurs zijn van harte welkom op alle door de afdeling georganiseerde activiteiten.

**Meld je als lid of donateur van IVN Oldenzaal-Losser e.o. aan bij het secretariaat,
info.ivnoldenzaallosser@gmail.com.**

IVN OLDENZAAL-LOSSER e.o.

Voorzitter

Theo von Piekartz
tel: 0541 523616

Secretariaat

info.ivnoldenzaallosser@gmail.com
Diane Traanman
Helmkruid 13
7577 BE Oldenzaal tel: 06 10895405

Penningmeester

pm.ivnoldenzaallosser@gmail.com
Michiel van Kalsbeek
Louis Bouwmeesterstraat 22
7558 TM Hengelo tel: 06 - 83771299

Ledenadministratie

Wijzigingen doorgeven aan het secretariaat
info.ivnoldenzaallosser@gmail.com

Bestuursleden

Mariska Damink
tel: 0541 516267
Contactpersoon werkgroep educatie

Fokke Flapper
tel: 0541 510699
Contactpersoon landschapsbeheer

Dick van der Meer
tel: 0541 516469
Bomoloog voor de Bomenstichting
Contactpersoon milieugroep

Dirk Veldman
tel: 0541 516373
Contactpersoon natuurgidsen werkgroep

Redactie 't Tredblad

Mariska Damink
(mariskadamink@hotmail.com)
Nel van der Meulen
(nelvdmeulen@outlook.com)

Beheerder webpagina + facebook

Diane Traanman
(diane.traanman@gmail.com)
Ruud Spiering
(ruud.spiering@kpnmail.nl)

www.ivn.nl/afdeling/oldenzaal-losser-eo

Van de Redactie

Met een groot aantal verslagen van de diverse werkgroepen is er weer een prachtig Tredblad tot stand gekomen en daar mogen wij toch best trots op zijn. Met de variatie van tekst en mooie foto's kunt u zich een goed beeld vormen van hetgeen er binnen onze IVN afdeling het jaar rond geboden is. Door het aansluiten van een aantal leden uit Losser hebben werkgroepen zich uit kunnen breiden, hetgeen geresulteerd heeft in het vergroten van kennis en ervaring. Ook de werkgroep educatie heeft flink veel deelnemers aan de diverse workshops opgeleverd. Het aantal bezoekers aan onze activiteiten is ook dit jaar weer behoorlijk gestegen en de reacties van het publiek zijn door de bank genomen hartverwarmend. Aan de plannen voor dit jaar wordt al volop gewerkt en men gaat er weer met groot enthousiasme tegenaan! Met dank aan onze adverteerder en de bezorgers van 't Tredblad wensen wij u allen een goed en "groen" jaar toe.

INHOUD

- 1 Activiteiten 2020
- 2 Colofon
- 4 Van de redactie
- 5 Van onze voorzitter
- 6 jaarverslag werkgroep Bomen
- 9 Jaarverslag werkgroep Educatie
- 12 Jaarverslag Groene Visite
- 14 Jaarverslag werkgroep Hulsbeek
- 17 Jubilarissen & afscheid enkele bestuursleden
- 18 Jaarverslag Kruidentuin werkgroep
- 20 Jaarverslag Landschapsbeheer
- 22 Jaarverslag Milieugroep
- 21 Jaarverslag Natuurgidsen werkgroep
- 30 Jaarverslag PR en communicatie
- 32 Jaarverslag Scharrelkids
- 34 Jaarverslag Schoolactiviteiten
- 37 Nieuwjaarswandeling 2019
- 38 Uitnodiging ALV

Van onze voorzitter

Wederom heeft afgelopen jaar IVN Oldenzaal - Losser e.o. laten zien dat we met een grote groep enthousiaste vrijwilligers een interessant en zinvol aanbod kunnen doen aan de gemeenschap van de gemeenten Oldenzaal en Losser. Onze vereniging vertoont een gezonde organisatorische en financiële basis.

Jaarlijks voeren we intern een bereikmeting uit, waarin we inzichtelijk maken hoeveel kinderen en volwassenen hebben deelgenomen aan ons gevarieerde aanbod.

Afgelopen jaar hebben we in totaal 191 groepen ontvangen, bij een aanbod van 43 verschillende groen activiteiten.

In 2019 hebben meer dan 3700 kinderen en volwassenen, waarvan 1500 kinderen (basisschool en voorgezet onderwijs) en 2200 volwassenen gebruik gemaakt van ons aanbod.

Het grootste deel gebruikers kwam uit de gemeenten Oldenzaal en Losser.

In dit jaarverslag wordt een aanzienlijk deel van onze activiteiten die in 2019 zijn georganiseerd, beschreven en voorzien van pakkende foto's.

Om verder een beeld te krijgen hoe dit er voor 2020 uit ziet, wil ik iedereen uitnodigen om naar onze site te gaan waar onder

"activiteitenoverzicht" wederom een groot gevarieerd aanbod is opgenomen.

IVN Oldenzaal-Losser e.o. staat midden in de Oldenzaalse en Losserse samenleving.

Dit vraagt dat we open staan voor overleg en afstemming met alle betrokkenen bij de natuur. Zo is er o.a. frequent overleg geweest met ambtenaren van de gemeente Oldenzaal over het aspect van intensief groen onderhoud, naar extensief onderhoud.

In de gemeente Losser hebben we weer de eerste aanzet kunnen doen tot het organiseren van de nationale boomfeestdag in 2020.

Intern is o.a. volop ingezet om in 2020 weer een Groen Cursus te organiseren en daarnaast aan het eind van dit jaar weer te starten met een nieuwe opleiding tot natuurgidsen.

In al onze activiteiten is duurzaamheid steeds meer onderdeel geworden van het educatieve aanbod, iets wat volwassenen maar ook met name de jongeren aangaat.

Anders naar de natuur kijken en er mee omgaan als iets wat we in bruikleen hebben en waar we zuinig mee moeten omspringen. Helaas zijn er veel signalen waar we ons zorgen over moeten maken.

Gelukkig is de aandacht voor natuur op alle niveaus in de samenleving en de wereld in beweging.

IVN Oldenzaal-Losser e.o. zet zich in samenwerking met vele organisaties in voor een leefbare en groene natuur.

Rest mij om als voorzitter van de vereniging, iedereen hartelijk te danken voor hun inzet en bijdrage aan ons mooie werk! In de hoop en de verwachting dit ook in 2020 voort te zetten.

Theo von Piekartz

Werkgroep bomen

Al onze activiteiten zijn gericht op behoud en liever nog uitbreiding van het bomenbestand in de gemeente Oldenzaal, zoals we dat in alle voorgaande jaren hebben gedaan. In de loop van het jaar bemerkten we dat we geen aansturing meer kregen van de boomconsulent van de gemeente v.w.b. de kapaanvragen en kapvergunningen. Ze werden echter wel gepubliceerd in de KOM, de gemeentelijke bekendmakingen in de weekkrant De Glimlach. Bij navraag bleek dat de consulent zich ziek gemeld had en al lange tijd thuis zat. Inmiddels zijn de contacten hersteld en met zijn tijdelijke vervanger verloopt de aansturing weer normaal. De vervanger is Ronnie Beuvink die ook al jaren als groene man in dienst is bij de gemeente. We wensen Joost een voorspoedig herstel. Ook hebben we nog stille hoop op uitbreiding van onze werkgroep.

1. De bekendmakingen v.w.b. kapaanvragen en kapvergunningen in de **KOM** hebben meestal een zeer vage omschrijving. B.v. een boom t.h.v. huisnummer 10. Er staan daar dan meerdere bomen en het is niet duidelijk om welke boom het gaat en ook niet de reden van de kap. We dringen al langere tijd aan op duidelijker omschrijving om onnodige telefoontjes van omwonenden te voorkomen. Wijzelf worden meestal wel goed geïnformeerd met, indien nodig, een plattegrond waar duidelijk de te kappen bomen aangegeven staan.

2. **De EPR (eikenprocessierups)** heeft het afgelopen jaar voor nog meer problemen gezorgd dan de meest pessimistische voorspellingen. Van de vroege zomer tot in het najaar zijn de groendienst van de gemeente en externe bedrijven in de weer geweest met de bestrijding van deze harige bestjes door de nesten weg te zuigen. Voor dit jaar heeft de gemeente een plan van aanpak gemaakt, deze is o.a. gepubliceerd in de weekkrant De Glimlach en is ook in te zien op www.oldenzaal.nl/eikenprocessierups. De hoofdpunten in dit plan van aanpak zijn:

- inzet van **nematoden** of aaltjes in gebieden met de hoogste prioriteit. Dat zijn gebieden waar veel mensen samenkomen, zoals bij scholen, speelplaatsen en gezondheidscentra.
- **wegzuigmethode**. Deze vindt plaats in prioriteit 2 en 3 gebieden, drukke voet- en fietspaden, nesten boven tuinen/woningen, parken en doorgaande wegen.
- geen aanplant meer van nieuwe eiken.
- duurzaam investeren in **biodiversiteit** zoals bloemrijk gras en een gevarieerde inzet van bomen, struiken en planten.
- **doorbreken van monoculturen** waar dit mogelijk is. Waar groepen of rijen eiken staan die in slechte of matige staat zijn, zullen deze verwijderd worden. In totaal gaat het om 100(!) bomen en de eerste kapaanvragen zijn al gepubliceerd in de KOM (de volledige lijst is aan ons doorgestuurd). Voor iedere gekapte eik komt tenminste één andere boomsoort in de plaats en ook zullen er meerdere struiksoorten komen. De herplant zal in het najaar gebeuren.
- **selectief maaibeleid**. Waar dit mogelijk is moet nog bekeken worden.

3. We zitten aan tafel bij het overleg van Kansrijk Berghuizen, eigenaar van boerderij de Stakenboer en nemen deel aan werkzaamheden in het **park De Stakenkamp**. We hebben meegeholpen bij de vlindertuin om het maaisel af te voeren en de herplant van een paar boompjes en struiken die de droogte niet overleefd hadden. Voor het **project boombordjes** hebben we een inventarisatie gemaakt van de meest interessante bomen en voor een aantal twijfelgevallen de deskundigheid van Huub Olde Loohuis ingeschakeld voor de juiste benaming. De namen van 40 bomen zijn doorgegeven aan Felix Nijland. Hij zorgt voor de tekst op de boombordjes en als deze klaar zijn is het aan de "bordenplaatsters" van het IVN om ze bij de juiste bomen in te graven.

4. **Boomfeestdag 2019.** Met 23 leerlingen van groep 7 en 8 van de Zevenster hebben we bomen van diverse soorten geplant aan de noordkant van de Griekenlandlaan. Zoals gebruikelijk eerst het officiële gedeelte: symbolisch de eerste boom geplant door de wethouder. Hierna serieus aan de slag met de leerlingen en met de hulp van een aantal IVN'ers is dit weer gladjes verlopen. De mensen van de gemeente zorgden niet alleen voor de voorbereiding maar later ook voor de afronding, het egaliseren van de bodem en het plaatsen van de plastic schorten. Dat deze schorten nodig waren bleek wel toen, door alweer een droge zomer, het veelvuldig water geven noodzakelijk was om ze te laten overleven. Het mammoetboompje bij de vijver, een cadeautje van de leverancier heeft de verplanting helaas niet overleefd. Tijdens de aanleg van de blauwe ader zijn langs het fietspad bij de Rondweg, op de plaats waar in 2018 de boomfeestdag plaatsvond, twee bomen en het herinneringsbord gesneuveld. Dit is onder de aandacht van de gemeente gebracht; de aannemer moet dit herstellen.

5. **Boomfeestdag 2020.** De landelijk vastgestelde datum hiervoor is 18 maart. Het is algemeen bekend dat bomen die in het voorjaar geplant worden minder overlevingskansen hebben dan bomen die in het najaar geplant zijn. Steeds meer gemeenten haken daarom af omdat ze, mede vanwege twee achtereenvolgende droge zomers, geconfronteerd zijn met extra kosten in de vorm van veel waterronde 's en dan toch verdroogde bomen moeten vervangen. Boomfeestdag in het najaar zou een betere optie zijn en zo denkt men er in de gemeente Oldenzaal ook over. We hebben dus nog geen zekerheid over 18 maart. De gemeente neigt er toe om dan alleen symbolisch één boom te planten en de rest van de bomen later in het najaar. Ook wij moeten dan gaan nadenken hoe we dat met de school gaan aanpakken. De locatie voor de boomfeestdag is wel bekend n.l. "Stadspark de Roosboer". De boomfeestdag van 2020 zal niet meer door de bomenwerkgroep georganiseerd worden, maar door de werkgroep schoolgidsen o.l.v. Harry Roeloffzen en Eric Klein Leugemors. Harry en Eric veel succes !

6. **Het Hulsbeekoverleg.** Wij hebben bij het jaarlijks overleg gezeten in het belang van de vele bijzondere bomen. Ook zijn we inzetbaar voor hand- en spandiensten. We hebben o.a. geholpen bij het vervangen van boombordjes en deelgenomen aan de werkdagen in de Springertuin en het heideveld. Voor de geplande rondleidingen in het kader van het 50-jarig jubileum in 2020 van het Hulsbeek als recreatiepark zullen we ook bijspringen. Ook in het Hulsbeek hebben de bomen te lijden gehad van twee achtereenvolgende zomers met weinig

tot geen neerslag en een te lage grondwaterstand. Mede daardoor konden insectenplagen toeslaan in de verzwakte bomen, met het afsterven van veel naaldbomen als fijnspar, Douglasspar en Lariks tot gevolg. Er komt dus weer een kapronde om o.a. de veiligheid van de recreanten te waarborgen. Uiteraard worden deze percelen als compensatie met loofhout aangeplant, maar niet eerder dan in het najaar. Zie verder over dit onderwerp in het verslag van Wilbert als contactpersoon voor het Hulsbeek.

7. Waar een herinrichting plaatsvindt om reden van b.v. dunning van zomereiken zal de herplant van andersoortige bomen gecombineerd worden met struiken en planten om de **biodiversiteit** te bevorderen. Voor de herinrichting van het groen en het bermbeheer zal in het verslag van de Milieu werkgroep meer te lezen zijn.

8. **Het Singelplan.** We zijn weer uitgenodigd om mee te denken over het Singelplan, de inrichting van de groensingel rondom het stadscentrum. Met het verdwijnen van het postkantoor zal het gebied tussen de Walgaardenflat en winkelcentrum In den Vijfhoek een herinrichting ondergaan. Daartoe zijn al veel bomen gekapt die toch al in slechte conditie waren. Minder slecht waren de eiken die moesten sneuvelen bij de Pastoriestraat. Dit in het kader van de bouwplannen op de plaats van de huishoudschool en de kloostertuin. Deze plek in het Singelplan was al een knelpunt omdat dit één van de smalste gedeelten was. Hopelijk compenseert de inrichting van het bouwplan met veel groen toch voldoende voor het sneuvelen van de bomen in de kloostertuin. Een ander knelpunt in het Singelplan is het gebouw van de vroegere Rabobank bij de Deurningerpoort dat haaks op de singel staat. De gemeente Oldenzaal heeft dit aangekocht en na het aflopen van de huur zal dit gebouw gesloopt worden en zal de inrichting van het singelplan een grote sprong voorwaarts maken.

9. In het verslag van vorig jaar is melding gemaakt van de brandstichting in de holte van de **Oosterse plataan** in het Kalheupinkpark, nota bene de mooiste boom van Oldenzaal. De vraag was of de boom het zou overleven. We wisten wel dat platanen sterke bomen zijn, en... inderdaad onze Oosterse plataan heeft deze aanslag overleefd, ondanks weer een droge zomer. Wel met verlies van enkele dikke takken en het behoud van de kruin is nog niet helemaal zeker.

Werkgroep educatie

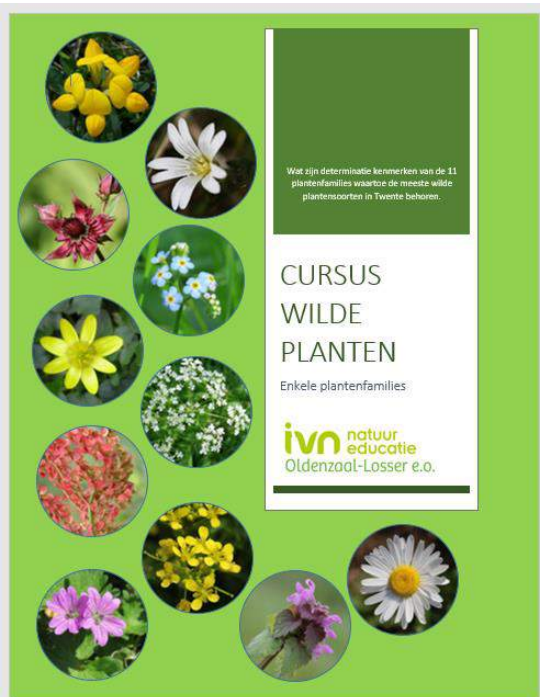
In 2019 is het ledenaantal van deze werkgroep verdubbeld tot 8 leden, mede doordat er een aantal mensen uit Losser zijn bijgekomen. We hadden weer een goede opkomst bij de meeste van onze activiteiten. Dankzij het feit dat we een vast onderkomen hebben bij de Stakenboer/Breedwijs is het voor ons zoveel makkelijker dan voorheen om al deze cursussen en workshops/lezingen te organiseren. Hier volgt een kort verslag van onze activiteiten in 2019.

Tuinvogelworkshop

Met 20 deelnemers een goede opkomst, temeer omdat de Vogelwerkgroep Twente in dezelfde week ook een lezing over tuinvogels gaf. Dat het allebei in dezelfde week was is niet raar want het weekend erna was de Nationale Tuinvogeltelling en dan wil je de potentiële deelnemers aan zo'n telling natuurlijk goed voorbereiden. Dit was de eerste keer dat Erik en Irene de workshop gaven. Mooie plaatjes en een goed verhaal.

Plantencursus

Dit jaar was de meerdaagse cursus die we elk jaar proberen te organiseren, een plantencursus gebaseerd op de landelijke IVN cursus. Tijdens 3 theorieavonden (door Irene en Mariska) werd de cursisten verteld wat wilde planten zijn, hoe ze geordend worden. Ook werden de kenmerken van een aantal veel voorkomende families behandeld en natuurlijk leerden de cursisten hoe ze zelf in het veld planten op naam kunnen brengen (determineren). Uiteraard werd alle theorie ondersteund met flink wat echte planten en bloemen. Naast de theorie waren er ook nog 3 excursies (met hulp van Erik, Frans en Carlien). Tijdens de excursie werden er verschillende biotopen bezocht en kregen de cursisten te zien welke soorten er in bos, berm, weide, heide of langs het water groeien. En natuurlijk moesten de cursisten zelf aan de slag met determineren. Naast het landelijke IVN cursusboek kregen de deelnemers nog een mooi eigen gemaakt, full color, cursusboek met de kenmerken van een aantal plantenfamilies.

Be-LEEF de natuur

In het kader van Nascholing van de NGO cursisten hebben Gerrit Ruiters en Marion Damgrave een workshop Natuurbeleving gegeven. Deze workshop bestond uit een binnenavond en een buitenochtend. Tijdens de binnenavond kwamen er naast een stukje theorie ook al een aantal praktijkopdrachten aan bod. Echte "eye-openers". De praktijkochtend bestond uit een soort belevingspad waarbij verschillende vormen van natuurbeleving aan bod kwamen. Na afloop waren we het er over eens dat dit zeker ook geschikt is voor een breder publiek, mede omdat natuurbeleving in deze tijd toch echt een "hot item" is.

Bijenworkshop

Voor de tweede keer hebben Frank Pots en Carlien Oldekamp deze workshop georganiseerd in het kader van de nationale bijentelling "Heel Nederland zoemt". Er waren 37 deelnemers. Een zeer grote opkomst die aangeeft dat het thema bijen echt leeft in Oldenzaal-Losser e.o. Op boeiende wijze vertelde Frank over het leven van solitaire bijen en hoe je de verschillende soorten kunt herkennen. In de pauze en na afloop was er gelegenheid om de door Carlien ingerichte tafels te bekijken met o.a. bijenhotels en allerlei info over bijen en hoe je bijen naar je tuin kunt lokken.

Excursie Elfterheurne

In het kader van Nascholing van de NGO cursisten heeft Carlien een excursie door haar achtertuin, de Elfterheurne, verzorgd. Met een man of 9 gingen we op een mooie zomeravond op pad door de Elfterheurne en Egheria. Er bloeiden nog tal van orchideeën en nog meer andere soorten bloemen. Op boeiende wijze wist Carlien ons te wijzen op alle kenmerkende landschapselementen en de geschiedenis van het gebied, maar vooral op de planten.

Kruidenworkshop

Een aantal van onze werkgroepleden hadden al eens een cursus gevolgd bij Simone Pots, de kruidenvrouw van Oldenzaal. We waren erg enthousiast en vroegen haar of ze ook iets voor het IVN wilde doen. Dit heeft geresulteerd in een geweldig leuke workshop "De kracht van planten". Simone vertelde over de geneeskracht, gebruiken, verhalen en toepassingen van bomen en planten uit het unieke Twentse landschap. Tijdens het verhaal dat ondersteund werd met mooie dia's, werden we regelmatig getraakteerd op heerlijke "puur natuur" hapjes. Met 37 personen, waarvan er een aantal spontaan zonder aanmelden was gekomen, zat de zaal in de Stakenboer goed vol.

Amfibieënworkshop

Robert Arends heeft een schitterend verhaal gegeven over kikkers, padden en salamanders. Hij had niet alleen mooie plaatjes bij zich maar ook levend materiaal. Hierdoor werd het allemaal nog duidelijker. Helaas waren er maar 11 deelnemers. Degenen die er niet waren hebben echt iets gemist. Misschien de volgende keer in het voorjaar plannen.

Invasieve exoten

In het kader van de week van de invasieve exoten, hebben Irene en Mariska een excursie georganiseerd over, met name, invasieve planten. Maar omdat Irene en Mariska planten zo leuk vinden, bleef het niet alleen bij de invasieve soorten, maar kwamen alle soorten die we onderweg op de Wilmersberg tegen kwamen aan bod. Leuke excursie die met 11 deelnemers ook goed uit de verf kwam.

Paddenstoelenworkshop

In plaats van een cursus, zoals de afgelopen twee jaar, dit keer een paddenstoelenworkshop. Mede omdat we ook al een plantencursus hadden dit jaar. Tijdens de workshop ging Mariska in op wat een paddenstoel is, de ecologie van paddenstoelen en hoe je verschillende families en soorten van elkaar kunt onderscheiden. Uiteraard (IVN eigen) ontbraken de echte paddenstoelen niet tijdens deze workshop. De deelnemers konden zo echt voelen, ruiken en zelfs proeven wat er bedoeld werd tijdens het verhaal. Er waren 18 deelnemers.

Landschap van Twente, lezing

Een mooi verhaal van Erik en Robert over het ontstaan van het Twentse landschap en haar geschiedenis, maar ook wat er nu nog te vinden is aan mooie plekjes. Een erg leuke lezing met een goede opkomst van 28 deelnemers.

Al met al hebben we, als werkgroep educatie rond de 200 mensen weten te bereiken die we hopelijk door ons eigen enthousiasme hebben weten te enthousiasmeren voor bepaalde aspecten van de natuur. Of die, door de kennis van ingeleende deskundigen, nieuwe inzichten of interesses hebben gekregen.

Mariska Damink

Groene visite

Wat is de Groene Visite?

De Groene Visite laat de ouderen via de zintuigen (zien/horen/ruiken/voelen) herinneringen ophalen en zo een mooi moment beleven.

“We brengen de natuur van buiten naar binnen”.

We werken met 4 seizoenen-koffers, een boerderij-koffer en een “reis door Twente” koffer. Behalve foto's van de natuur zitten er ook (seizoensgebonden) materialen in de koffers zoals schaatsen, wanten, vogelnestjes, schelpen, boerderijdieren en een boek met vogelgeluiden. Daarnaast nemen we verse producten mee zoals bloeiende takken, bloemen, groenten en vruchten.

Voor wie is de Groene Visite ?

De vrijwilligers van de Groene Visite gaan met een seizoen-koffer op bezoek bij mensen die in een zorgcentrum/zorgboerderij wonen of deze bezoeken (dagopvang). We richten ons op ouderen met geheugenstoornissen (dementie), maar in de praktijk nemen ook ouderen met somatische (lichamelijke) problemen aan onze visites deel.

Enkele cijfers

In 2014 zijn we begonnen met de voorbereidingen. In 2015 hebben we 34 visites afgelegd en inmiddels is dit aantal gegroeid tot 120 Groene Visites in 2019 .

We bezoeken 6 zorgorganisaties in Twente verdeeld over 17 locaties. Gemiddeld zijn er per visite 8 cliënten aanwezig en veelal 2 activiteitenbegeleiders/verzorgenden/stagiaires/vrijwilligers van de instelling.

Het komt ook regelmatig voor dat familieleden of bekenden die de ouderen bezoeken, zich bij onze visites aansluiten.

Vanuit het IVN gaan we altijd met 2 vrijwilligers op stap, zij zijn in het bezit van een VOG verklaring en zijn in de instelling herkenbaar door het dragen van een naamkaartje.

We hebben met 18 enthousiaste vrijwilligers de visites verzorgd. Het aantal visites per vrijwilliger varieert van 4 tot ongeveer 45 per jaar. Er is 1 vrijwilliger gestopt om gezondheidsredenen en 1 vrijwilliger is, eveneens om gezondheidsredenen, minimaal ingezet.

In het kader van deskundigheidsbevordering van onze vrijwilligers hebben we een bijeenkomst georganiseerd, waarbij we vertegenwoordigers van de 4 locaties, die we met de G.V. bezoeken, hebben uitgenodigd om ervaringen uit te wisselen. Dit is door alle partijen positief ervaren en is er wederzijds begrip ontstaan voor de manier van werken.

Daarnaast hebben we een rondleiding gekregen op een zorgboerderij waar we met de G.V. komen. Dit bezoek is afgesloten met een gezellig samenzijn/etentje. Ook dit was een mooie en positieve middag.

Aandachtspunten

We zullen nieuwe vrijwilligers gaan werven om mogelijk tekort aan vrijwilligers in de toekomst voor te zijn.

Om kwaliteit te leveren blijven we kritisch en kijken we of we nieuwe aanvragen van verzorgingshuizen kunnen honoreren. Dit heeft te maken met planning en inzetbaarheid van enerzijds vrijwilligers en anderzijds materialen. Ook willen we feeling houden met de behoeftes van de verschillende organisaties, dit is een blijvend aandachtspunt.

Landelijk is dit één van de weinige Groene Visites/Natuurkoffers, die een zo groot bereik kent en zoveel visites verzorgt en mag het duidelijk zijn dat we hier trots op zijn.

Joke Elsten en Theo von Piekartz

Hulsbeek

Op 2 februari 2019 trotseerde een enthousiaste groep vrijwilligers de (natte) sneeuwbuien om de 100-jarige Springertuin een presentje te geven. "Vrijwillig in de drek" zo omschreef Tubantia deze **Natuurwerkochtend**.

8 NOORDOOST-TWENTE maandag 4 februari 2019

NATUURWERKDAG SPRINGERTUIN

Vrijwillig in de drek voor zorg eeuweling op Het Hulsbeek

De Springertuin bij Erve Hulsbeek kreeg zaterdag een onderhoudsbeurt. De bijzondere tuin is inmiddels honderd jaar. „Ook een 100-jarige moet af en toe geholpen worden.”

Wouke Gerritsma
Oldenzaal

„Eigenlijk vind ik tuinieren geen bal aan”, vertelt Silvia Meijran uit Enschede lachend. „Maar die vind ik leuk, het samenwerken. Je bent ook buiten, beweegt en de mensen zijn heel aardig”, gaat ze enthousiast verder. Het is de eerste keer dat Meijran meedoet aan een activiteit van IVN Oldenzaal-Losser. „Ik ben meteen lid geworden en ga zeker vaker meedoen. Ik heb eerst wat uitleg gekregen en ik heb toe nu toe vooral takken gesnoeid en afgevoerd.” Na een kop koffie en een gevulde loek gaat Meijran samen met de andere vrijwilligers weer verder, in de sneeuw en kou. „Ik denk dat ik het nog dicke kwartier volhoud”, zegt een van hen.

Buienradar
IVN Oldenzaal-Losser bestuurlid Wilbert Kannenberg heeft zeker overwogen om de natuurwerkdag op het Erve Hulsbeek vandaag af te blazen. „Buienradar voorspelde dat het droog zou blijven, maar dat is duidelijk niet het geval. We gaan vandaag gewoon door tot we niet meer kunnen. Want het moet wel leuk blijven”, stelt Kannenberg. „Het plan

was om ook de heil nog op te gaan, maar dat zit er niet in helaas.” Een groep van zo'n vijftien vrijwilligers, onder andere uit de werkgroep Landschapsbeheer, is vanaf negen uur bezig met allerlei klussen om de bijzondere tuin te onderhouden.

Honderd jaar
Tuinarchitect Leonard Springer, bekend van onder meer de tuin van landgoed Singraven en arboretum Poort Bulten bij De Lutte, maakte in 1916 de tekeningen voor de tuin bij Erve Hulsbeek. „De tuin is dus honderd jaar oud. En ook een

honderdjarige moet af en toe geholpen worden”, vertelt Kannenberg.

Eigen taak
Kenmerkende elementen van Springer die zijn terug te vinden bij Erve Hulsbeek, zijn de ronde paden, de vijver en de Amerikaanse vogelkersboom. „Over die boom was Springer erg enthousiast”, vertelt Kannenberg. „Maar wij ervaren het meer als onkruid. Hij duikt overal op als je hem niet goed bijhoudt.”
De vrijwilligers snoeien en voeren de takken af. Iedereen heeft een eigen taak gekregen.

▲ Het is even doorbijten, maar na de koude natuurwerkdag ligt de tuin er weer keurig bij.
©: OCEAN BEELDEN

Eigenlijk vind ik tuinieren geen bal aan
— Silvia Meijran, vrijwilliger IVN

Taxusstruiken worden geknipt, evenals de troshorrensia. Een prachtframboos die erg woekert volgens Kannenberg, wordt flink teruggezet.

Onderhoudsintensief
Dat het werk van de IVN-vrijwilligers gewaardeerd wordt, blijkt wel uit de woorden van parkmanager van Het Hulsbeek, Bas Waanders. „Het is echt mooi wat ze doen, het wordt erg op prijs gesteld. Plekken als deze zijn erg onderhoudsintensief en blijven anders snel liggen. Ook onze bezoekers waarderen het als de tuin er mooi bij ligt.”

Op zaterdag 12 oktober 2019 werd niet alleen de Springertuin onder handen genomen, maar werd ook op het heideveld gewerkt, Springerderwijs de hei op dus. "Vele handen maken licht werk" luidde de kop van het stuk dat deelnemer Jan van der Meulen er in de Glimlach van Twente aan wijdde.

Op de **Hulsbeekdag 2019** was het wederom mooi weer. Op onze inmiddels vertrouwde plek was het een drukte van jewelste. De diersporen en kruiden kregen volop aandacht, terwijl de traditionele waterbak en andere klassiekers als vogelhuisjes timmeren, voelkist, plantjes en informatie over al onze activiteiten eveneens veel publiek trokken. Als je onze bescheiden presentatie van de beginjaren van de Hulsbeekdag vergelijkt met het brede front van activiteiten die we dit jaar lieten zien, dan illustreert dat de prachtige groei en verbreding die onze afdeling doormaakt.

De **bomenroute en het natuurpad** van IVN Oldenzaal-Losser e.o. in Het Hulsbeek heeft een noodzakelijke vernieuwing ondergaan. De bordjes, ooit bij de Bomenstichting gekocht, waren aan vervanging toe. Samen met Regio Twente hebben we de bordjes opnieuw vorm gegeven. Met deze verfrissende herstart, al dan niet met Kriekenbier, kunnen ze weer jaren mee.

De folder is nog steeds zeer in trek en beleefde weer een nieuwe druk.

De vormgeving van het infopaneel over de bomenroute en het natuurpad dat op de TOP-locatie komt bij parkeerplaats P2 is weliswaar klaar, maar de fysieke plaatsing moet nog komen.

Op basis van de reeds verschenen app's van de bomenroute en het natuurpad bij IVN-routes zijn, in overleg met ons, ook door Routenetwerken Twente app's van deze routes gemaakt. Deze app's zijn gerealiseerd in

Zoete kers

Prunus avium

Uit deze wilde boomsoort heeft de mens de eetbare soorten gekweekt.

Elke boom heeft andere kersen. De kersen zijn soms zoet en dan weer zuur, soms lichtrood en dan weer donkerblauw.

De kers bloeit al op vroege leeftijd. Honingbijen zijn dol op de nectar. Dat komt goed uit, want de kers bloeit vrij vroeg in het voorjaar. Veel vogels vinden kersen lekker.

In België wordt de kers gebruikt voor het maken van het wereldberoemde Kriekenbier.

Routemaker. Daarmee worden de bomenroute en het natuurpad nog meer onder de aandacht gebracht.

Bij het **jaarlijkse overleg** van IVN Oldenzaal-Losser e.o. met Regio Twente worden vele zaken doorgesproken. De omknelling van de bomen bij Avatarz blijft onze aandacht houden, al is er dit jaar wel heel wat aan gedaan. We hebben gewezen op de grote hoeveelheid plantmateriaal, dat bij het uitbaggeren van de beek op de oever gedumpt was: slecht voor de biodiversiteit en geen fraai gezicht.

De gevolgen van de droge zomers van 2018 en 2019 laten ook Het Hulsbeek niet onberoerd. Er zijn veel bomen dood gegaan of aangetast door bastkevers waarna sterfte volgt. Bosgroep Noord-Oost Nederland heeft deze droogteschade in kaart gebracht en begin 2020 zijn waar nodig, deze bomen gekapt. Op locaties waar grote open plekken zijn ontstaan zal worden gewerkt aan een nieuwe generatie, gemengd, klimaatrobust bos. Dit wordt gedaan door middel van aanplant en natuurlijke verjonging.

Ook dit jaar vond er een **paddenstoelenexcursie** plaats in Het Hulsbeek en een **paddenstoelensafari** voor de kinderen. Er was voor hen zelfs een paddenstoelenbingo bij: wie vindt de meeste soorten en heeft zijn paddenstoelenbingokaart het eerste vol? Uiteindelijk kwam na al die droogte, de regen nog juist op tijd en was er weer veel te zien en prachtig te vertellen.

Wilbert Kallenberg

Jubilarissen + afscheid bestuursleden

In 2019 hadden we drie jubilarissen. Theo Egbers, Dick van der Meer en Rudi Lanjouw. Deze mensen kregen tijdens of na de ALV een speldje, oorkonde en bloemetje.

Ook namen we afscheid van Nel van der Meulen en Wilbert Kallenberg die uit het bestuur traden. Beiden blijven overigens wel actief voor IVN.

Kruidentuinwerkgroep

Ook in 2019 heeft de werkgroep de kruidentuin bij het Verpleeg- en Verzorgingshuis van de Zorggroep St. Maarten in Losser onderhouden.

Het seizoen werd begonnen met enkele gezamenlijke werkmiddagen. Na de winterperiode is het nodig om even met z'n allen flink aan te pakken zodat, wanneer het rooster ingaat de tuin er werkbaar bij ligt. We verwijderden onkruid, mos en oude plantenresten. We hebben kalk en koemestkorrels gestrooid en bemeste tuinaarde aangebracht in de vakken. Zodra de planten zich weer goed lieten zien werden ook de naambordjes weer geplaatst.

Dit jaar hebben zich twee nieuwe deelnemers aangemeld voor de kruidentuin, een persoon moest afzeggen vanwege verhuizing. De 16 leden van de werkgroep werkten volgens rooster. Elke week onderhielden bij toerbeurt twee leden de kruidentuin en de aanliggende tuinvakken zoals afgesproken. In het logboek deden zij verslag daarvan. Dit jaar was het soms lastig om de tuin er goed bij te hebben liggen. We hebben droge en hete periodes gehad. Soms was sproeien noodzakelijk.

De bewonerstuin werd ook goed onderhouden zodat het samen met de kruidentuin voor de bewoners een leuke plek is om te vertoeven en een praatje te maken.
De contacten met de medewerkers en de bewoners zijn goed.

Dinsdag 19 maart zijn we in Oldenzaal geweest op uitnodiging van het Boeskoolhökke, bij hun jaarvergadering, om daar wat te komen vertellen over de kruidentuin.

Onze jaarlijkse tuinenreis was dit jaar op 28 juni naar De Jagertjeshof in Aadorp, Tuin de Weide in Langeveen, De Nijreeshof in Almelo en 't Plantsoentje in Albergen.
Zoals altijd boeiend, leerzaam en gezellig.

De werkgroep kwam dit jaar 2 keer bij elkaar om te vergaderen: in maart voor het maken van de afspraken en het rooster en eind oktober voor de afsluiting van het seizoen en de evaluatie.

Landschapsbeheer

Ook het afgelopen jaar is er weer heel wat gezaagd, geknipt en afgestoken. Door de droogte was het ook overal heel goed begaanbaar. Stikstof, droogte, de natuur heeft het er moeilijk mee. Gelukkig heeft de regen van de afgelopen tijd het allemaal goed gemaakt.

Nu we ook publieksactiviteiten organiseren en die verschijnen in de pers, merken we dat de belangstelling groter wordt. Vooral de dames zien we regelmatig terug.

Duivelshof, Hulsbeek, Eikenhak bij Jan Oldekamp, Vlijertse Meden, Losserhof en de Stakenboer. We hebben ons op heel veel plekken laten zien!

Samen met EnHOe en Natuurmonumenten worden er minimaal twee werkdagen hier in de buurt georganiseerd. Soms valt er een locatie weg of wordt vervangen en dan is het even kortsluiten en puzzelen, maar het levert geen problemen op.

Twee, drie plekken sprongen er dit jaar uit, n.l. de Nationale Natuurwerkdag op de Duivelshof, de Vlijertse Meden aan de Deurningerbeek en de grafheuvels op het Hulsbeek.

De Nationale Natuurwerkdag op 2 november heeft zich afgespeeld aan de westkant van de Duivelshof en werd geregeld door het IVN en EnHOe in samenwerking met Natuurmonumenten. Het was een waar spektakel omdat er ook een groep met trekpaarden bij was, zelfs vier uit Drenthe geloof ik. Ze sleepten de al omgezaagde bomen weg van de wal naar een goed bereikbare plek waar ze later werden opgehaald. Prachtig om naar te kijken. Wat een kracht! Verder werd er nog gezaagd en gesleept natuurlijk. We waren wel met ongeveer 40 mensen.

De Vlijertse Meden is voor ons een nieuwe werkplek. Het is een klein privé landgoed aan de Deurningerbeek. Het ligt in de bedoeling dat er in de nabije toekomst ook excursies worden gegeven. Heel veel elzen zijn hier gesneuveld zodat er meer zon valt in de beek en op de walkanten wat weer goed is voor de amfibieën, libellen en juffers.

Een hele mooie en afgelegen plek om de handen uit de mouwen te steken waren de grafheuvels aan de Noordwest kant van het Hulsbeek. Hier liggen zeven bijna vergeten grafheuvels. Deze grafheuvels worden weer zichtbaar gemaakt in het landschap. Een prachtige combinatie van natuur en cultuur.

De grote bomen waren al gekapt en afgevoerd, maar dan nog blijft er genoeg over om op te ruimen, zoals takken, braam en dikke bladlagen. Ook heeft een groep geocachers meegeholpen. Prachtige plek voor speurruizen natuurlijk!

In de toekomst wordt hierlangs een wandelpad aangelegd, zodat iedereen deze magische plek kan bewonderen. Op YouTube staat nog steeds een filmpje: https://www.youtube.com/watch?v=02C_SJ6pvmQ

Met dank aan Wilbert voor agenda en PR.

Fokke Flapper

Milieugroep

Hoofdthema : onderhoud en omvorming van openbaar groen.

In het Uitvoeringsplan 2016-2019 was er een begin gemaakt door de gemeente met versoering van het maaibeeld. Deels als bezuiniging, deels om te voldoen aan de visie op het openbaar groen 2015-2025, en de Groenvisie 2017. Aangezet door 'mopperende burgers' werd dit beleid deels weer terug gedraaid, in het uitvoeringsplan 2019-2021. Bij deze herziening was het IVN niet betrokken. Dit in tegenstelling tot het regelmatige overleg in de jaren hieraan voorafgaand.

Wat schriftelijk aandringen bij B&W, resulteerde in een bijeenkomst in wat breder verband met de dienst groenbeheer (april). Hierbij werd waardering voor de bijdrage vanuit het IVN uitgesproken. Afgesproken werd om minimaal 2 keer per jaar een wat bredere bijeenkomst te organiseren.

We namen de gelegenheid te baat kritisch te reageren op de reactie van de gemeente op dat gemopper, en om te zoeken naar mogelijkheden het groenbeheer zodanig aan te passen, dat de oorspronkelijke doelstellingen zoveel mogelijk gehandhaafd bleven. Inventarisatie van de mogelijkheden in het plan 2016-19 biedt ruimte genoeg. Een en ander is later nog uitgewerkt in een bijeenkomst in mei, waar specifiek mogelijkheden tot vergroting van biodiversiteit in de woonomgeving aan de orde kwamen.

Naar onze mening zou het in de publiciteit ook meer zichtbaar moeten zijn dat het wat meer natuurlijk onderhoud bijdraagt aan, en bedoeld is als een versterking van de natuurlijke kwaliteit van de woonomgeving.

Op de afgesproken tweede jaarlijkse bijeenkomst (oktober) komt de uitvoering van het groenbeheer in 2019, inclusief suggesties tot vergroting van biodiversiteit in de woonomgeving, ter sprake; dit zonder harde conclusies en resultaten.

Het hoofdthema was de bestrijding van de eikenprocessierups. Afgezien van de maatregelen tot vermindering van acute hinder, wordt het ook weer duidelijk dat verhoging van de biodiversiteit de oplossing is voor de lange termijn. Dit zal verandering gaan omvatten van het bomenbestand door

kappen van oude of verzwakte eiken, uiteraard met herplant van andere boomsoorten. Een voor de hand liggende methode is ook weer extensief maaibeeld en gazon transformeren naar een veel meer diverse begroeiing. Nadere invulling hiervan is in voorbereiding, en kwam ter sprake in december.

Naast het bovenstaande namen we deel aan meer algemene bijeenkomsten over Jufferbeek Noord en Boeskoolhart, waar het Singelparkplan onderdeel van is.

Tot zover het overleg waar de milieugroep bij betrokken was. Daarnaast waren er concrete vorderingen op gebied van de 'Ommetjes'. Zie hiervoor verslag van Gerrit Ruiter onder de Natuurgidsen werkgroep.

Theo Valkering

Hier had uw advertentie kunnen staan!

Wilt u sponsor worden van IVN Oldenzaal-Losser e.o. en adverteren in 't Tredblad?

**Neem contact op met onze penningmeester
pm.ivnoldenzaallosser@gmail.com**

Natuurgidsen werkgroep

Vroege vogelwandeling

Maandagochtend 08.00 uur op Tweede Paasdag 2019 stonden 28 mensen klaar om een wandeling te maken over de Wilmersberg. Onder de bezielende leiding van Dirk Veldman en Erik Hurkens vertrokken we in twee groepen bij het Kalheupinkpark. Er waren veel vogels te zien, maar vooral veel te horen. Je kon mooi oefenen op de geluiden van roodborst, heggenmus, winterkoning, vink, tjiftjaf en op het mooie heldere geluid van de zwartkop. In het bos was ook nog de middelste bonte specht present. Omdat er al veel planten bloeiden werd daar ook aandacht aan geschonken. Zo stond in het park de bloeiende kievitsbloem. In 2020 gaan we de wandeling weer houden, maar dan gaan we wandelen bij Egberia, verandering van spijs doet eten.

Erik Hurkens

Wandelexcursie Duivelshof

Zondag 12 mei verzamelden zich om 10.00 uur 18 deelnemers voor een excursie door het natuurgebied de Duivelshof. Irene Christenhusz en Erik Hurkens namen de groep onder hun hoede voor een mooie wandeling van ongeveer 2,5 km. De Duivelshof is een gebied waar mensen zich al vroeg hadden gevestigd. Er is een es die wel 1000 jaar oud is en de boerderij met de er omheen gelegen grachten had vroeger een belangrijke functie. Naast dit historisch belang heeft de Duivelshof ook nog eens een afwisselende vegetatie te bieden. Bos, heide, beekjes, akkers en weide wisselen elkaar af. Een paar jaar geleden

heeft Natuurmonumenten twee kleine heidegebiedjes met elkaar verbonden tot een groter geheel. We hadden toestemming hier even te gaan kijken. Op het nieuwe stukje staan leuke planten als beenbreek, moeraswolfsklauw en zonnedauw.

Wat verder kwamen we langs jeneverbessen en bereikten we een groot, extensief beheerd, bloemrijk weiland waar jongvee van diverse afkomst graasde. Langs de beek en de boerderij kwamen we weer bij de parkeerplaats waar we afscheid namen van de deelnemers.

Erik Hurkens

Kruidenexcursie Tankenberg

We verzamelden ons om 19.00 uur bij het Mariakapelletje op de Tankenberg in Oldenzaal.

Na een korte begroeting en uitleg zijn we met een groep van 20 personen vertrokken voor een wandeling van ongeveer 4 km.

Het weer werkte gelukkig mee en al wandelend door de mooie natuur op de Tankenberg hebben we veel verteld over de kruiden die we onderweg tegenkwamen, zoals look-zonderlook, bijvoet, vlier, witte dovenetel enz. Hun ontstaan, de toepassingen in de keuken en hun medicinale werking.

In het koepeltje hebben we kunnen proeven en ruiken wat moeder natuur ons zoal biedt. Met deze excursie hebben we kunnen laten zien wat er om ons heen groeit en bloeit, vaak dichtbij, in onze tuin of om de hoek van de straat. Omdat de animo voor deelname groot was hebben we op 30 mei nog een wandeling gegeven en ook deze was zeer geslaagd met een enthousiast publiek.

Evelien Olymulder en Marion Hulsink

Nacht van de Nacht

Voor dit nachtelijk avontuur konden wij ook dit keer weer terecht rond Erve Middelkamp aan de Bentheimerstraat in De Lutte, een prachtige locatie om deze activiteit te houden.

De voorbereidingen op de plekken waar een opdracht moest worden uitgevoerd waren al eerder die dag verricht, zodat een ieder bij aankomst direct met de benodigde spullen op weg kon om de betreffende post in te richten.

Ook de tafel bij de start werd ingericht, de kaarsen aangestoken en voor een sfeervol geheel waxinelichtjes in jampotjes eveneens aangestoken en rondom neergezet.

Het was een maanloze nacht die 26ste oktober en de opkomst was met 80 deelnemers goed te noemen. Deskundige verkeersbegeleiders zorgden er voor dat iedereen veilig de parkeerplaats bij Erve Middelkamp vond.

Daar werden de deelnemers hartelijk ontvangen door het ontvangstcomité.

Het weer was goed, maar er stond een dusdanig straffe wind dat we de reeds brandende houtblokken in de vuurkorf weer snel hebben moeten doven, omdat het zeer droge, rondom liggende blad eveneens vlam dreigde te vatten!

Het publiek zou in groepjes van ongeveer 10-12 personen met een tussenpoze van 10 minuten vertrekken, zodat ieder groepje bij elke opdracht voldoende tijd en aandacht kreeg. Nieuw dit jaar waren de 4 pluchen beesten die in de bomen bij de startplaats waren verstopt. Om die pauze tussen het vertrek van de groepjes voor kinderen aantrekkelijk te maken, konden ze met hun zaklantaarn en met assistentie van Harry op zoek gaan naar deze beesten. Succes verzekerd en ze waren bovendien lekker bezig!

In het donker gingen de groepen langs 5 posten: bij de geluiden werd een spannend verhaal verteld, bij post 2 kon men door te voelen de natuur beleven, post 3 ging over nachtvlinders en geuren, bij post 4 was de vleermuisdetector aanwezig en bij de laatste post werd van alles verteld over uilen.

Er liep die avond ook iemand van de pers mee die een lovend stukje in de krant heeft geplaatst.

Een ieder kwam na afloop enthousiast terug en de kinderen hadden het maar wát spannend gevonden!

Met een versnapering en daarbij voor de kinderen een glow in the darkstaafje keerde men voldaan huiswaarts.

Volgend jaar gaan we er wéér voor!

Erik Hurkens en Nel v.d. Meulen

"WATERSPEKTAKEL"

Het was een prachtig zonnige dag, die 16e juni en heerlijk weer dus voor de Slootjesdag, of wel het "WATERSPEKTAKEL", zoals onze afdeling die dag heeft genoemd.

De Slootjesdag is een landelijke, jaarlijks terugkomende IVN activiteit en trekt elk jaar weer veel kinderen die met ouders/grootouders en gewapend met schepnetjes naar hartenlust op jacht gaan naar waterdiertjes.

Waren we een aantal jaren voor deze activiteit in de poel in de Elfterheurne, door de droge zomers stond het water daarin nu dermate laag dat wij uitgeweken zijn naar de vijvers in het arboretum Poortbulten. Een prachtige omgeving en ruimte genoeg voor de kinderen om op zoek te gaan naar al wat er in het water te vinden is.

Een flink aantal IVN-ers stond de kinderen bij om hun vangst onder de microscoop nog beter te kunnen bekijken en hun vragen te beantwoorden.

Met de onderwaterkijker konden ze, liggend op hun buik op de vlonder, heel goed zien hoe die onderwaterwereld er nu eigenlijk uitzag. Een hele belevenis voor ze!

Robert was weer aanwezig met een aantal waterbakken met daarin een prachtige verzameling salamanders en kikkers. Ook hier raakte men niet uitgekeken en werden er heel wat vragen op hem afgevuurd. Als ze dan ook nog heel voorzichtig een salamander of kikker zelf vast mochten houden kon de dag voor hen niet meer stuk!

Het was wederom een zeer geslaagde dag en met dank aan alle vrijwilligers keerden we voldaan huiswaarts.

Nel v.d. Meulen

Projecten welzijn op groen recept, route app en natuurbeleving

Hieronder de stand van zaken van 2 projecten waarmee ik tijdens de opleiding tot natuurgids in 2016 en 2017 ben begonnen. Deze 2 projecten zijn Welzijn op groen recept en de nieuwe IVN Routes app. Deze 2 projecten zijn ook ingebed in 2 werkgroepen maar er is ook een overlap en nieuwe ontwikkelingen zoals beLEEF de natuur.

Daarom hieronder de activiteiten die hebben plaats gevonden in 2019

Welzijn op groen recept en de welzijns- ommetjes

WELZIJN OP GROEN RECEPT

Natuur + Bewegen =
Positieve Gezondheid

Vanaf 2017 bestaat er een webpagina waarop alle informatie beschikbaar is. In 2019 hebben we vanuit de werkgroep Natuurgidsen de relevante delen van de website meer up to date gemaakt. En onder ons aanbod staat er een eerste uitleg over welzijn op groen recept. (<https://www.ivn.nl/afdeling/oldenzaal-losser-ee/welzijn-op-groen-recept>).

Vanaf 2017 hebben we in Oldenzaal 5 welzijnsommetjes gedefinieerd die nog verder vorm dienen te krijgen. 4 ommetjes (centrum, de Thij, Zuid Berghuizen en de Essen) zijn op kaart gebracht en zijn qua begaanbaarheid prima. Het Graven Es ommetje springt eruit voor wat betreft natuurbeleving en dit ommetje vraagt nogal wat werk om het op een aanvaardbaar niveau van begaanbaarheid te brengen. Hiervoor hebben we in 2018 een aanvraag ingediend via Impuls bij de Gemeente Oldenzaal als een buurtinitiatief en dat is gehonoreerd.

In 2019 heeft het Waterschap het deel langs de Lemselerbeek beter begaanbaar gemaakt en tevens zijn daarbij bijna alle grote populieren weggehaald.

In 2019 heeft de Gemeente Oldenzaal besloten om dit Ommetje ook op te nemen in een groter plan voor fiets- en wandelpaden in de Graven Es. Vanaf april 2020 wordt dit verder vorm gegeven. Vanuit de milieugroep willen we bij de gemeente de nadruk leggen om langs deze welzijns-ommetjes de biodiversiteit te gaan versterken. Enerzijds om de ommetjes aantrekkelijker te maken maar ook voor alle verdere voordelen voor het meer in balans brengen van de natuur. Wilbert heeft deze 5 welzijns-ommetjes ingebracht bij het Routenetwerk Twente (bekend van de paaltjes met de gekleurde pijlen).

Op 30 juni 2019 heeft de wethouder Evelien Zinkweg van de Gemeente Oldenzaal een nieuw routebord van Routenetwerk Twente in Park Stakenbeek onthuld. Op dit routebord zijn 2 IVN routes aangegeven. De rode route is het welzijns- ommetje Zuid Berghuizen en de blauwe route is de Boerskotten wandeling.

Op 2 juli heeft Gerrit met een groep geïnteresseerden uit de wijk het welzijns- ommetje gelopen en daarbij de verschillende beweeg- en beleef-oefeningen laten ervaren. Op 3 juli hebben we vervolgens de wandeling over Boerskotten beleefd aan de hand van de IVN route app.

IVN route app

Inmiddels hebben we alle bestaande IVN Oldenzaal wandelingen ook opgenomen in de nieuwe IVN route app.

En ook op onze vernieuwde website zijn deze routes terug te vinden. Naast de routes hebben we ook veel informatie over het gebruik van de IVN route app op de website gezet.

<https://www.ivn.nl/afdeling/oldenzaal-losser-eo/ivn-routes>

BeLEEF de natuur.

Google IVN en dan zie je dat IVN meteen wordt gekoppeld aan natuurbeleving: "IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat doen we met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staan altijd centraal."

Om natuurbeleving kleur op de wangen te geven hebben Marion Damgrave en Gerrit een avond en (praktijk-) ochtend rondom dit thema verzorgd.

Op 27 maart 2019 was de avondbijeenkomst en hebben we samen ontdekt wat natuurbeleving voor ieder persoonlijk inhoudt en verder hebben we een aantal interactieve oefeningen gedaan rond waarnemen.

En op de zaterdagmorgen 13 april 2019 hebben we samen tijdens een prachtige wandeling aan de hand van veel praktische oefeningen (meestal met gebruikmaking van je zintuigen) de natuur beleefd en vooral kunnen ervaren wat de natuur bij ons teweeg brengt.

Deze bijeenkomsten waren opgezet voor de natuurgidsen en na de afronding en een korte evaluatie zagen een aantal natuurgidsen deze workshop als een goede aanvulling, ook om praktisch te gaan inzetten tijdens de eigen excursies in de toekomst.

Naast het overbrengen van veel kennis over de natuur is het voor het welzijn van de mens en ook de natuur heel heilzaam om de natuur op je te laten inwerken en dit met elkaar te delen.

Deze foto is gemaakt tijdens een welzijns- ochtendwandeling vanuit de Graven Es, december 2019.

Gerrit Ruiter

Werkgroep PR & Communicatie

2019 begon met een mooie uitdaging!

De werkgroep PR & Communicatie houdt zich bezig met de publiciteit rond onze vereniging en vanaf 1 januari 2019 is alle PR verzorgd onder de nieuwe naam: **IVN Oldenzaal-Losser e.o.** We zijn in januari direct begonnen met het aanpassen van de naam op de website, Facebook en Instagram. Door de nieuwe naam IVN Oldenzaal-Losser en omgeving werd ons werkgebied voor externe publiciteit veel ruimer! Er waren nieuwe media-kanalen geïnteresseerd in onze activiteiten en persberichten o.a. de Nieuwe Dinkellander, Hallo Losser, De Week van Losser en Losser Journaal.

2019 was een actief PR-jaar voor de vereniging. We hebben ons goed kunnen profileren in de kranten. Er zijn 43 persberichten over onze activiteiten/verslagen geplaatst in verschillende weekbladen en regionale- en digitale kranten in Oldenzaal en Losser. Ook redactioneel heeft de vereniging ruim aandacht gekregen.

In het artikel "IVN groeit, bloeit en boeit" kun je lezen wie we zijn en in het redactionele nieuwsbericht "Radical ommezwaai in groenbeleid verontrust IVN" geeft aan waar we voor staan. Deze en nog meer artikelen in 2019 zijn te lezen onder het kopje 'Nieuws' op onze website.

WATERSPEKTAKEL ARBORETUM POORT BULTEN

We zien wel een verschuiving van de traditionele naar de digitale media. Fysieke kranten zoals het weekblad Noordoost-Twente en de Nieuwe Dinkellander gaan we in 2020 niet meer zien. De digitale platforms en online magazines zijn groeiende en hebben een groot bereik. Als PR-werkgroep maken wij hiervan gebruik zoals het Losser- Journaal -Magazine (zie foto) en plaatsen o.a. onze jeugd-activiteiten op het online magazine "Alle spruiten naar buiten" en het inspiratie platform "VETTT veel plezier" voor ouders in Twente.

Natuurwerkdag Duivelshof

LOSSER - Elk jaar is op de eerste zaterdag van november de Nationale Natuurwerkdag.

Vorig jaar gingen in heel Nederland zo'n 15.000 enthousiaste vrouwen, mannen en zeker ook veel kinderen samen buiten aan de slag. Doe jij ook mee? Dat kan op Duivelshof. Zelfs paarden helpen mee. Daar wil je bij zijn.

We gaan aan het werk op en rond de heide. Hier groeien nog aardbeentjes als Broombeek, Klokjesgentiaan en Watrlekende Ouden. Dat vraagt om aandacht. Regelmatig moeten daar opgeschoten boomstems verwijderd worden. Vrijwilligers leveren hier een belangrijk aandeel aan. Zonder dit werk zou het bos de overhand krijgen en de heide verdwijnen.

Natuurmonumenten gaat zelf ook wat grotere bomen vallen. En heel speciaal bij het slepen van de stammen worden paarden ingezet. Heb je dat wel eens gezien, op 2 november kan je dat meemaken!!

We beginnen om 9u30 en gaan door tot 15u. We verzamelen op Losserpad bij Hengelmansweg, vlakbij Losserpad 3 De Lutte. Er wordt op maar liefst zes verschillende plekken gewerkt. Er is voor ieder wat te doen. Bij aankomst is er koffie, thee en fris, en de middeleeuwse is er ook oeps... Voor gereedschap en werkhanddoeken wordt gezorgd. Ervare wel de wijge schermen.

Deze natuurwerkdag wordt georganiseerd door Vereniging Natuurmonumenten samen met vrijwilligers van Natuurwerkgroep EHHOe en IVN Oldenzaal-Losser e.o. met ondersteuning door Landschap Overijssel.

We gaan er met een heel mooi vroege ochtend en heerlijk dag van maken. Meer info en aanmelden via de site van de Natuurwerkdag: www.natuurwerkdag.nl/locatie/duivelshof

Website

Blij zijn wij met de komst van Ruud Spiering als nieuwe webmaster voor IVN Oldenzaal-Losser e.o. De website heeft door Ruud weer een update gekregen en voor de interne en externe doelgroepen betekent dit meer webinformatie en meer natuurbeleving! Hieronder enkele aanpassingen:

De foto's staan niet meer op Google+ (is opgeheven door Google) maar op Google Foto's. Een selectie van de foto's uit 2018 en eerder zijn overgezet en dus nog via de website te bekijken.

Als je nu op het menu-item "Foto albums" klikt zal je ontdekken dat foto's van activiteiten zijn onderverdeeld in 3 categorieën. Te weten:

- die van IVN-afdeling Oldenzaal t/m 2018
- die van IVN-afdeling Losser t/m 2018
- die van IVN-afdeling Oldenzaal-Losser-e.o. vanaf 2019.

Door het updaten van de website proberen we ook de wensen van de werkgroepen te realiseren. Nieuwe activiteiten en foto's worden toegevoegd. Er is nu een directe link (menu-item) naar de IVN-routes.

Facebook en Instagram

Steeds meer groene fans weten ons te vinden op Social Media. Inmiddels hebben we 730 vrienden op Facebook en 175 volgers op Instagram. Social Media is makkelijk, toegankelijk en informatief. We krijgen steeds meer aanmeldingen voor activiteiten via Social Media. Van elke activiteit wordt een evenement gemaakt op Facebook, deze evenementen worden door onze vrienden geliked en gedeeld. In 2020 hopen we via korte informatieve (timelapse) video's van onze activiteiten een nog breder publiek te bereiken op Facebook en Instagram

De Hulsbeekdag

Een vaste activiteit is de Hulsbeekdag in april die wij als PR-werkgroep ondersteunen. Al jaren staan we hier op een mooie plek en heel veel mensen weten ons inmiddels te vinden.

Zo ook in 2019. Wilbert Is al weken bezig om voor de dag een aquarium met waterdieren te laten zien.

Zijn kennis is groot en hij weet van alles over te vertellen over waterspinnen, libellenlarven, salamanders en waterslakken ect. Veel verschillende soorten zijn dan ook te bewonderen.

Voor het onderdeel kruiden van Evelien en Marion bleven mensen nog extra even langer staan om een praatje te maken en natuurlijk proeven. Want hoe smaakt nu een jam gemaakt van paardenbloemen?

Daarnaast zijn er voor de kinderen nog eigen activiteiten, zoals vogelkastjes timmeren en de voelkist. Dit jaar hadden we ook een nieuwe activiteit, diersporen, waar veel belangstelling voor was. De terugkerende quiz bestond uit 1 voor de kinderen, te raden hoeveel dennenappels zitten er in een krat? En voor de volwassenen hadden we voorjaarstakken bij elkaar gezocht die volwassenen moesten benoemen. Dit bleek lastiger dan verwacht, gezien de deelname, maar menigeen waagde toch een kansje. Nadien zijn er mooie boeken bij de winnaars thuis gebracht.

Judith (Hulsbeekdag) Ruud (Webmaster) Diane (PR en Webmaster)

Scharrelkids

Ook dit jaar hebben we weer 4 Scharrelkids Doe-dagen georganiseerd. Deze worden 1 keer per seizoen in het arboretum Poort-Bulten gehouden en worden druk bezocht. We mochten dit jaar ongeveer 500 kinderen samen met ouders/grootouders verwelkomen die samen de natuur ontdekt en beleefd hebben. Tijdens de Scharrelkids Doe-dagen is ook de bijenstal geopend waar verteld wordt wat bijen zoal doen door het jaar heen.

In de **WINTER** hebben we geweldig weer gehad en konden we alles buiten doen. Braakballen van uilen uitpluizen is altijd een geweldige activiteit. Iedereen lekker speuren naar botjes om te kijken wat de uil gegeten heeft. Tijdens de speurtocht kon je van alles leren over sporen en er werd popcorn gemaakt boven een vuurkorf. Lekker met daarbij chocolademelk. Aan de vogels werd ook gedacht. Van oude kopjes met vet en vogelzaad werd een mooie voederplek gemaakt. Natuurlijk was ook de bijenstal open. Hier kon je ontdekken hoe bijen overleven in de winter.

In de **ZOMER** hebben we wegens succes het blote voetenpad herhaald. Ook dit jaar was het weer een groot succes. Lekker met je blote voeten in de modder, op het zand door de steentjes om verschillende ondergronden te voelen. Er konden in het bloemenveld vlinders gevangen worden en daar werd van alles over verteld. Met zoekkaarten kon je opzoeken wat er gevangen was. Ook hebben we wol geverfd met natuurlijke kleurstoffen. Wist je dat boerenwormkruid een hele mooie gele kleur geeft? Van de gekleurde wol hebben we mooie gekleurde vlinders gemaakt.

In de **LENTE** hebben we een speurtocht gehouden over eetbare planten. Hiervan was ook van alles gemaakt wat geproefd kon worden. Er was kruidenboter met hondsdraf, Japanese duizendknoop crumble, en brandnetel-daslook soep met madeliefjes. Best wel eng hoor, brandnetelsoep!! Er was een workshop over kriebelbeestjes en Robert kon van alles vertellen over kikkers en salamanders. Er werd geweven met een eigengemaakt weefgetouwtje, bloemen en zelf verzameld materiaal uit de natuur.

In de **HERFST** was er ook deze keer geen speurtocht, maar iedereen kreeg een plattegrond mee en een blad met vruchten die gezocht moesten worden; hiervan konden bij de knutseltafel mooie figuren worden gemaakt. Ook kon er een mooie mobile gemaakt worden van takken en materiaal wat er onderweg gevonden was. De kinderen mochten zelf proberen een vuurtje te maken en er was weer voor een heerlijke pompoen soep gezorgd. Ook waren er insectenvallen gezet die natuurlijk onderzocht moesten worden.

Het waren ook dit jaar weer zeer geslaagde Scharrelkids Doe-dagen. Met een enthousiaste groep vrijwilligers kijken we er met trots op terug en zijn we al weer bezig met het organiseren van een volgende Scharrelkids.

Het is een uitdaging om steeds iets nieuws te verzinnen maar we hebben nog ideeën genoeg. Niet één Scharrelkids Doe-dag is hetzelfde.

Tot de volgende Scharrelkids!

Ingrid Christenhusz

Werkgroep schoolactiviteiten

Afgelopen schooljaar hebben wij als werkgroep ruimt **1250 kinderen** in Losser en Oldenzaal de natuur laten beleven. Daar zijn wij best een beetje trots op. Wat hebben wij zoal gedaan dit jaar:

Herfstproject op de Duivelshof in Losser voor groep 7 leerlingen

Herfstproject op het Hooge Venterink voor groep 4 leerlingen

Waterdiertjesproject Arboretum Losser voor groep 6 leerlingen

Bij aankomst worden de kinderen welkom geheten door "meester" Frans (Tiessen) die iets vertelt over wat er gaat gebeuren. Daarna gaan de kinderen aan de slag. Onder begeleiding van IVN-vrijwilligers scheppen ze met een vangnetje allerlei diertjes uit het water, die ze later proberen te herkennen aan de hand van zoekkaarten. Een onbekende wereld gaat voor de kinderen open. Ze maken kennis met libellenlarven, haftenlarven, watermijten, waterkevers, salamanders, kikkers en nog vele andere waterdiertjes. Een prachtig project waarvan een ieder die eraan deelneemt volop geniet.

Beestjesproject in tuin van de Höfte voor groep 7 leerlingen

Een van de opdrachten is om samen met de kinderen de regenworm te ontdekken. Hoe beweegt hij, hoe voelt hij, hoe ziet hij eruit. Samen een wormenbak bekijken en daarin de gangetjes zien die de wormen in de grond maken. Wat gebeurt er nu eigenlijk allemaal onder de grond. De leerling mag tijdens het bekijken van zijn of haar regenworm deze een naam geven. Allerlei namen komen voorbij: Henk, Yvonne, Harry maar ook meester Gé en juffrouw Annie. Veel leerlingen vinden het spannend, zelfs een beetje eng, om de

regenworm vast te houden en met je vingers te voelen dat de onderkant ruw is door de borsteltjes die daar zitten en waarmee de worm goed grip heeft bij het bewegen in de grond.

Regelmatig hoor je Dinant roepen: " Zien jullie hoe de regenworm aan het hip hoppen is!!!".

Kikkers in de klas op Daltonbasisschool Lonneker en de Leemstee Oldenzaal voor groep 6 leerlingen.

KIKKERS IN DE KLAS

DOCENTENHANDLEIDING

Hoe leuk is het niet om in groep 6 samen met de kinderen te bestuderen hoe uit kikkershif kikkarvjes komen en hoe die kikkarvjes weer veranderen in een echte kikker?

ivn natuur
educatie
Oldenzaal-Losser e.o.

EEN PROJECT
van de werkgroep
schoolactiviteiten

IVN OLDENZAAL-
LOSSER E.O.

Vullen insectenhôtels in park Stakenkamp met leerlingen groep 5ab en 5b de Leemstee Oldenzaal

Bijen in de klas leerlingen groep 5a en 5b de Leemstee Oldenzaal

Op dinsdag 9 april hebben de klassen 5a en 5b van basisschool de Leemstee bezoek gehad van een imker (Carlien Oldekamp). Samen met twee mensen van IVN Oldenzaal heeft zij verteld over haar werk als imker. Deze les volgt op het vullen van de drie insectenhôtels in park het Stakenkamp die wij in januari en februari met deze twee groepen 5 gevuld hebben. En zal nog gevolgd worden door buiten werken met de kinderen om te zorgen voor een grotere biodiversiteit van planten en dieren in de omgeving van de school.

Een aantal reacties van kinderen:

- Leuk, omdat wij heel veel informatie gekregen hebben over bijen en bloemen
- Super leuk want er waren veel spullen en een goede PowerPoint presentatie
- Heel lekker, want wij mochten honing op een stokje eten
- We kregen veel uitleg en wij mochten ons eigen kaars maken

Begeleiding brugklas leerlingen van TCC

locatie de Thij bij NL doet.

Materiaal maken voor insectenhôtels van woningbouwvereniging WBO Oldenzaal op boerderij de Stakenboer.

Begeleiding maken van een eigen insectehotelletje, leerlingen groep 4 basisschool de Leemstee

Vullen plantenbakken voor het Breedwijsgebouw in Zuid-Berghuizen IVN en de leerlingen van groep 5a en 5b zijn al een aantal maanden bezig om in het park en rond de school voorzieningen te maken zoals insectenhôtels, die ervoor zorgen dat de insecten het goed hebben op deze plek in Zuid-Berghuizen.

Daarnaast is het zorgen voor voldoende bloemen voor veel insecten zoals de bijen belangrijk.

De plantenbakken, de wilde bloemen in de border voor het gebouw, de insectenhôtels, de vlinderhof in het park met al zijn nu al bloeiende bloemen, dragen allemaal bij aan een goed leefklimaat voor veel verschillende soorten insecten en ook voor ons mensen. En de mooie kleuren van de bloemen dragen er zeker toe bij dat de gebruikers van Breedwijs met een glimlach naar binnen gaan.

Deelname aan de IVN slotjesdag 2019 in het arboretum

Zie hiervoor het verslag onder de werkgroep natuurgidsen

Pilot project geocaching met groep 7/8 leerlingen basisschool de Leemstee

Buiten naar schatten zoeken.

Samen met leerlingen van groep 7/8 zijn wij op zoek gegaan naar de topcarnivoor van Boerskotten. In een voorbereidende les krijgen de leerlingen instructie over het kompas en over geocaching. Dat is een buitensport en spel waarbij gebruik wordt gemaakt van een gps-ontvanger of telefoon met deze functie, om ergens ter wereld een zogenoemde cache (verstopplaats) te vinden. Voorafgaand aan de tweede les is een tiental caches verstoppt op Boerskotten. Van elke plek krijgen de leerlingen op papier de precieze coördinaten, zodat ze de schatten één voor één op kunnen gaan zoeken met behulp van de telefoon. Bij de coördinaten staat een korte beschrijving met hints

die kunnen helpen bij het zoeken naar de cache. Bij elke schat vinden de leerlingen een letter of cijfer, die zij moeten noteren. Op het eind, als ze alle schatten gevonden hebben, moeten ze op school met behulp van deze cijfers en letters een puzzeltje oplossen, waarmee ze de sleutel van een schatkistje kunnen vinden. In dit schatkistje zit een beloning voor elke leerling. De beloning is een Woodie. Een rond stukje hout met daarop aan beide kanten een tekst. Zie de foto.

Overigens, bij de laatste schat hebben de kinderen de topcarnivoor gevonden. Een uil liggend in een nest hoog in de boom. Tijdens deze les begeleiden meerdere mensen van het IVN een groepje van vier tot zes leerlingen. In de laatste les maken de leerlingen op een groot vel papier een voedselweb van een ecosysteem uit het gebied waar ze met hun groepje doorheen gelopen zijn. Dat kan het bos zijn of het park of de Stakenbeek of..... Dit voedselweb moeten zij presenteren aan de andere leerlingen.

Buiten naar schatten zoeken blijft leuk en spannend. Als je daarbij zo nu en dan stil staat bij de mooie plek waar de schat ligt en geniet van de mooie natuur om je heen, kun je met recht zeggen dat je de natuur beleeft.

Als werkgroep kijken wij met veel genoegen terug op het afgelopen schooljaar.

Met elkaar laten wij met name jonge mensen beleven hoe leuk, gezond én belangrijk de natuur is. Wij moeten zuinig zijn op moeder Aarde.

Nieuwjaarswandeling 2019

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering IVN Oldenzaal-Losser e.o. 2019

Graag nodigen wij alle leden van harte uit voor de Algemene Ledenvergadering op dinsdag 7 april om 19.30 uur in Erve Stakenboer, Burg. Wallerstraat te Oldenzaal.

I.v.m. de organisatie van deze bijeenkomst graag aanmelden via het secretariaat:
Info.ivnoldenzaallosser@gmail.com

Agenda

1. Opening en welkom.
2. Mededelingen van het bestuur en ingekomen stukken.
3. Conceptverslag ALV 2019 IVN Oldenzaal-Losser e.o. (bijlage 1)
4. Voordracht door het bestuur en instemming nieuwe bestuursleden t.w.
 - Wil Reinink, zij zal naast haar functie als bestuurder van IVN Oldenzaal-Losser e.o. de functie van penningmeester vervullen.
 - Eric Klein Leugemors, hij zal naast zijn functie als bestuurder van IVN Oldenzaal-Losser e.o. binnen het bestuur de werkgroep Schoolgidsen vertegenwoordigen.
5. Jaarverslagen van de werkgroepen IVN Oldenzaal-Losser e.o. (Zie 't Tredblad)
Er is gelegenheid tot het stellen van vragen.
6. Vaststelling jaarlijkse hoogte contributie leden, huisgenoot leden en donateurs voor 2021 (bijlage 2)
7. Vaststelling concept "In Veilige Handen" (bijlage 3)
8. Financieel
 - Jaarverslag 2019 en begroting 2020 (De penningmeester (Michiel van Kalsbeek) zal deze digitaal inzichtelijk maken en toelichten).
 - Verslag kascommissie en het verlenen van decharge
 - Benoeming nieuwe kascommissie 2021
9. Stand van zaken IVN:
 - IVN Landelijk en provinciaal o.a.
 - Besluitvorming betreffende EénIVN organisatievorm, Landelijke Raad bijeenkomst op 14 december 2019 (concept notulen, bijlage 4)
 - IVN Oldenzaal-Losser e.o.
10. Mededelingen bestuursaangelegenheden
 - Aftreden bestuursleden t.w. Dick van der Meer en Michiel van Kalsbeek
 - Jubilea van vier IVN Oldenzaal-Losser e.o. leden t.w. Jopie Engmann (40 jr.) Bennie Egberink (40 jr.) Lies Eveleens (25 jr.) Harrie Wender (25 jr.)
11. Rondvraag

Pauze 20.45 uur (tijd voor een drankje en een hapje)

Na de pauze zal Wim Wijering voor ons een lezing verzorgen met behulp van eigen natuurfoto's met als thema:

Natuur in de eigen leefomgeving

12. Sluiting

ivn natuur
educatie
Oldenzaal-Losser e.o.

Voor alle activiteiten en nieuws van IVN Oldenzaal-Losser e.o. kijk op: www.ivn.nl/oldenzaal-losser-eo.
Volg ons ook op facebook